

EESTI ADVOKATUUR

TÖÖÕIGUSE KOMISJON

Eesti Advokatuur

e-post: merit.aavekukk-tamm@advokatuur.ee

Tallinn, 05. juuni 2017. a

Eesti Advokatuuri tööõiguse komisjoni ettepanekud töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmise seaduseelnõu (edaspidi TTOS) väljatöötamise kavatsuse osas

Sotsiaalministeerium on välja töötanud TTOS muutmise seaduseelnõu VTK (edaspidi VTK).

Eesti Advokatuuri tööõiguse komisjon analüüsis nimetatud eelnõud ning peab vajalikuks tuua eelnõu osas välja järgnevad märkused ja ettepanekud:

1. TTOS-i muutes tuleks reguleerida ka kaugtööga ja kodukontoriga seotud küsimusi, sh vastutust, kuivõrd distantsilt töötamine on praktikas üha levinum. Praegusest VTK-st on kaugtöö ja kodukontori regulatsioon täielikult välja jäänud. Vajalik oleks sätestada seaduses baasregulatsioon koos teatud võimalusega tööandja ja töötaja vahelisteks kokkulepeteks.

2. VTK lk 10 probleem 1: VTK kohaselt täpsustatakse muudatusega TTOS § 13 lõike 1 punktis 7 sätestatud tervisekontrolli korraldamise kohustust selliselt, et tööandja peab tervisekontrolli korraldama mitte hiljem kui töötaja tööle asumise esimese nelja kuu jooksul, kui riskide hindamise tulemusel võib töötaja tervist mõjutada tehnilik optiline kiirgus; müra; vibratsioon; elektromagnetväljad; keemilised ohutegurid; kuvariga töö; raskuste käsitsi teisaldamine; töö istuvas, seisvas või sundasendis ning muu ohutegur või töö laad.

Seoses eelnevaga juhime tähelepanu kahele probleemile.

(i) Sõna „ning“ kasutamine enne sõnapaari „muu ohutegur“ loob mulje, et tegemist on kumuleeruvate kriteeriumidega ehk töötaja saadetakse tervisekontrolli juhul, kui ühtaegu esineb nii sõnastuses nimetatud eriti ohtlik ohutegur kui ka muu ohutegur või töölaad. Ilmselt on siiski silmas peetud alternatiive ehk tuleks kasutada sidesõna „või“.

EESTI ADVOKATUUR

TÖÖÕIGUSE KOMISJON

(ii) Viide „muule ohutegurile“ tähendab, et sisuliselt ei muutu regulatsioon võrreldes praegusega ohutegurite osas, mille esinemisel tuleb tootaja tervisekontrolli suunata. Nii kehtiva kui ka plaanitud regulatsiooni sõnastuse järgi tuleb töötaja suunata tervisekontrolli, kui tema tervist võib mõjutada ohutegur või töölaad. Osade ohutegurite esiletoomine ei muuda seda, et mis tahes ohuteguri esinemisel peab töötaja läbima tervisekontrolli. Praktikas ei esine töökeskkondi, kus riskianalüüs ei tuvasta ühtki ohutegurit. Kui regulatsiooni muudatuse eesmärk on teatud ohutegureid rõhutada, oleks kohasem kasutada sõna „eelkõige“.

3. VTK lk 13 probleem 6: viide psühhosotsiaalsetele ohuteguritele, mille hulka loetakse muuhulgas suhted kolleegide või kolmandate isikutega, juhtkonna otsused jms, ja tööandja kohustus rakendada abinõusid selliste ohutegurite mõju vähendamiseks on väga lai. Kõnealusel juhul võib paigutada näiteks muudatusi ettenägevad juhtkonna otsused samuti ohuteguriks. On oht laialivalgumiseks ja kuritarvitusteks: töötajatel tekib senisest laialdasem võimalus töölepingu erakorraliseks ülesütlemiseks viitega näiteks halbadele suhetele kolleegidega või juhtkonna ebamugavatele otsustele.

4. VTK lk 13 probleem 8: Tööinspeksiooni õigusega surmaga lõppenud tööõnnetusi mitte uurida, kui neid uuritakse kriminaalmenetluses, seondub kolm probleemi.

(i) VTK viitab ainult surmaga lõppenud tööõnnetuste uurimisele kriminaalmenetluses, kuid kriminaalmenetlus võib kaasneda ka kehavigastusega lõppenud tööõnnetusega. Erinev lähenemine neile kriminaalmenetlustele ja tööõnnetustele pole põhjendatud.

(ii) Lisaks kujutab praegune paralleelne kriminaalmenetluse ja Tööinspeksiooni haldusmenetluse võimalus põhiõiguste probleemi. Kriminaalmenetluses puudub isikul kohustus end süüstada (PS § 22 lg 3, KrMS § 34 lg 1 p 1), muuhulgas ei pea ta andma välja dokumente. Samas haldusmenetluses kehtib koostöökohustus ehk isik peab andma Tööinspeksioonile teavet ja dokumente. Sellise teabe ja dokumentide liikumisel Tööinspeksiooni menetlusest kriminaalmenetlusesse (mida praktikas esineb) tekib olukord, kus isik on pidanud end teadmatult süüstama. Kui Tööinspeksioon ja prokuratuur uurivad juhtumit paralleelselt ja tõendid liiguvad haldusmenetlusest kriminaalmenetlusesse, on seeläbi rikutud isiku põhiõigust.

(iii) Tööinspeksiooni menetlus peaks olema suunatud eelkõige tööohutuse probleemi kõrvaldamisele ja selle vältimisele tulevikus, mitte aga isiku karistamisele.

EESTI ADVOKATUUR

TÖÖÕIGUSE KOMISJON

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Anne Värvimann

Eesti Advokatuuri

tööõiguse komisjoni esimees